

Kontakty medzi Čechmi a Slovákmi sa nepretrhli

Rozhovor s Jitkou Řehákovou a Janom Konrádom.

Slávnostného otvorenia 10. ročníku festivalu rozhlasových rozprávok Zázračný oriešok 2018, kniha v rozhlase – rozhlas v knihe, v Piešťanoch, sa zúčastnili aj naši milí hostia z Českej republiky. Je to pani Jitka Řeháková, vedúca úseku služieb pre deti a mládež z Městské knihovny v Praze a pán Jan Konrád, vedúci Ústřední knihovny v Praze. Ich prítomnosť sme využili aj na to, aby sme im položili pár otázok.

Ako sa Vám na Slovensku, v Piešťanoch, páči?

Jitka Řeháková: Úžasne! Je tady moc krásně. Piešťany jsou jednak krásné město. Úžasne vyšlo počasí na festival a program festivalu, co jsme zatím měli možnost navštívit, tak byl opravdu moc zajímavý. Rozhodně nelitujeme, že jsme přijeli.

Tento rok je tým rokom významných výročí česko-slovenskej štátnosti. Je sto rokov od vzniku Československej republiky. Vy už ste teraz hostia zo zahraničia. Ako vidíte spoluprácu na báze knihovníctva a čitateľstva so Slovenskou republikou?

Jan Konrád: Já osobně jsem rád, že k této spolupráci dochází. Já sám pocházím z obou. Maminka je ze Slovenska a tatínek z České republiky, takže mně osobně rozdělení Československé republiky v devadesátém třetím roce úplně nenadchlo. Takže jsem rád, že k té spolupráci dochází a že opět ty dvě republiky k sobě nachází mnohem větší soudržnost. Kontakty se nepřetrhli a naopak se znovu navazují.

Hovorí sa, že tým, že sa Československá republika rozpadla, tak sa trochu začala vytvárať aj jazyková bariéra. Ako to vidíte Vy, v Českej republike? Napríklad aj medzi čitateľmi. Vypožičiavajú si stále v knižnici aj slovenské knihy?

Jitka Řeháková: Protože pracuji v části pro děti, tak já to vidím. Jazyková bariéra se trochu zvyšuje. I proto jsi myslím, že je dobré, že se organizují takovéhle akce jako je každoročně měsíc česko-slovenské kulturní vzájemnosti, kde se rádi zapojujeme a organizujeme česko-slovenská čtení. Pokud jde o půjčování slovenské literatury, pravda je, že my už slovenskou literaturu máme mezi literaturou cizojazyční

a literaturou zahraniční, což jak jsem slyšela, tak úplně na Slovensku není s češtinou. Půjčuje se, ale asi už ne tolik. Docela zajímavé je i to, že rodiče slovenských dětí se snaží, aby jsi půjčovali v češtině, aby se zdokonalovali v češtině.

Vy ste prišli ako hostia Mestskej knižnice mesta Piešťany. Vaša spolupráca začala a ako sa rozvíja?

Jitka Řeháková: Pro nás je to už dlouhodobá spolupráce. Jak jsem zmínila, každoročně, v Ústřední knihovně v Městské knihovně v Praze na Mariánském náměstí se v říjnu zapojujeme do akcí v rámci Měsíce česko-slovenské kulturní vzájemnosti. Letos, protože je výroční rok, tak jsme připravili celoroční projekt – Československá pohádka, v rámci kterého si vyměňujeme výstavy českých a slovenských výtvarníků, které jsou doplněné workshopy a česko-slovenským čtením.

Aké programy na tohoročnom festivale Zázračný oriešok zastupujú Českú republiku?

Jitka Řeháková: Jsou to setkání s výtvarníky a výstavy českých výtvarníků a česko-slovenská čtení. Jak jsme viděli, je tady spousta zajímavých českých autorů, kteří budou číst slovenským dětem v češtině. My, pokud jde o Městskou knihovnu v Praze, tak se zítra zúčastníme slavnostního předávání cen výtvarné soutěže v rámci soutěže Neodíd' nám, rozprávočka, kde jedna z cen v kategoriích je taky cena Městské knihovny v Praze. Už se moc těšíme.

Mohli by sme návštevníkom Mestskej knižnice mesta Piešťany predstaviť Městskou knihovnu v Praze. Aká je? Čo všetko robí? Aké má funkcie?

Jan Konrád: Městská knihovna v Praze má mnoholetou tradici. Byla založena v roce 1891. Má 42 poboček. Máme bibliobusy a čtenářům půjčujeme knihy, časopisy, hudebniny, CD-čka, kazety, půjčujeme gramofonové desky. Na Opatově (Praha 11) máme artotéku, takže tam čtenářům půjčujeme obrazy, a to jak originál grafiky, tak reprodukce. V Ústřední knihovně máme několik specializovaných úseků. Máme tam hudební úsek, divadelní a filmový úsek a samozřejmě tam máme úsek pro děti a mládež.

Mestská knižnica mesta Piešťany je novodobá budova. Ako splňuje Městská knihovna v Praze požiadavky modernej doby? Predsa len je to historická budova.

Jan Konrád: Budova Ústřední knihovny byla postavená v letech 1926-1928 a větší rekonstrukcí procházela až v letech 1996-1998 kdy došlo k propojení všech možných prostorů. Knihovna se stala mnohem prostupnější a čtenář, který navštíví Ústřední knihovnu, může volně procházet z jednotlivých úseků. Z divadelního úseku může volně projít do dětského úseku, půjčit si knihu na jednom místě a studovat s ní na jiném místě. Rekonstrukce proběhla před dvaceti lety a byli bychom rádi, kdyby Ústřední knihovna prošla novou rekonstrukcí. V tuto chvíli se Městská knihovna v Praze zabývá tím, aby připravila materiál pro rekonstrukci Ústřední knihovny, která by měla nastat někdy v roce 2020-2022. Ještě uvidíme.

To Vás teda čaká veľké dielo, ale samozrejme medzitým musí fungovať. Vy ste dnes prišli na festival Zázračný oriešok. V čom vidíte zmysel takýchto festivalov?

Jitka Řeháková: Pokud mluvíme o čtenářských festivalech, tak určitě je to podpora jazyka, podpora čtenářství. V knihovnách se hodně zabýváme podporou čtenářské gramotnosti u dětí. Myslím, že i tenhle festival je především určen dětem, jestli se nemýlím, jak jsem se dívala na program, a nejenom odborné veřejnosti. Takže tohle všechno se tady krásně propojilo i s tou výtvarnou složkou, protože je tady spousta výstav ilustrátorů. Je to o podpoře čtení, o podpoře čtenářství, o podpoře knihy, krásné knihy, a to jak jazyka, tak ilustrací.

Vy ste spomínali, že pochádzate z bilingválnej rodiny. Čítali ste doma aj slovenské knihy? Pamätáte sa aj na nejakú slovenskú knihu z detstva?

Jan Konrád: Maminka je rozená Slovenka, tatínek vyštudoval střední školu na Slovensku, takže oba dva umí dobře slovensky. Oni nám četli slovensky. Snažili se na nás mluvit slovensky. Mysleli si, že my budeme odpovídat slovensky, ale my jsme bohužel byli tvrdohlaví a neodpovídali jsme. Slovenskému jazyku rozumíme, knihy jsme četli, poslouchali jsme rozhlas, televizi. Mám ještě dva sourozence, sestry. Ale že bychom mluvili slovensky, to ne. To nefungovalo. Nicméně maminka nám četla knížky a já doteď vzpomínám na jednu pohádku, již název neznám jenom vím, že to začínalo: „Raz sa stretol vietor so spánkom...“, ale dál už tu pohádku neznám. Doufám, že se mi ji jednou podaří nalézt.

Možno budete mať tú možnosť práve tu, v Mestskej knižnici mesta Piešťany, keď sa popýtate, odporučia Vám. Môžete sa k nej po rokoch vrátiť a vziať si ju do ruky.

Ďakujem Vám veľmi pekne. Ďakujem vám za rozhovor, za to, že ste prišli do Piešťan, že spolupracujete s Mestskou knižnicou mesta Piešťany. Spolupráca je naozaj v dnešnej dobe potrebná a krásna. Verím, že sa bude ďalej rozvíjať.

Piešťany 23. 05. 2018

Projekt: Zázračný oriešok 2018

Akcia: Neodíd' nám, rozprávočka

Autor rozhovoru: Viera Kučerová

Účastníci rozhovoru: Jitka Řeháková a Jan Konrád

Prepis audionahrávky: Petra Barančíková